

Att välja personlig skyddsutrustning

När ska man använda personlig skyddsutrustning?

I första hand ska man begränsa risken genom allmänna tekniska eller arbetsorganisatoriska åtgärder.

Allmänna tekniska åtgärder kan till exempel vara

- punktutsug
- fallskyddsräcken
- avskärmning av buller.

Arbetsorganisatoriska åtgärder kan till exempel vara

- begränsning av exponeringstid
- arbetsrotation.

Personlig skyddsutrustning ska väljas först när risken inte kan begränsas eller undvikas på annat sätt.

Vem bekostar den personliga skyddsutrustningen?

Arbetsgivaren ska hålla med och bekosta den personliga skyddsutrustning som behövs för att utföra arbetet på ett säkert sätt.

Att välja personlig skyddsutrustning

Innan du väljer personlig skyddsutrustning ska arbetsgivaren göra en riskbedömning. Det innebär att arbetsgivaren ska analysera och bedöma riskerna vid arbetet och vilka egenskaper den personliga skyddsutrustningen ska ha för att skydda mot de risker som finns. Om någon förändring sker som har betydelse ska arbetsgivaren göra en ny riskbedömning.

Vad ska ni tänka på när ni väljer personlig skyddsutrustning?

Innan personlig skyddsutrustning väljs ta reda på vilka egenskaper den personliga skyddsutrustningen ska ha, till exempel genom att besvara följande frågor:

- Hur länge varar arbetet?
- Är arbetet fysiskt tungt?
- Utsätts användaren för värme eller kyla?
- Vad ska utrustningen skydda mot?
- Hur länge ska utrustningen kunna skydda vid ett och samma tillfälle?
- Ska utrustningen skydda mot flera risker?
- Ska utrustningen användas tillsammans med annan personlig skyddsutrustning?
- Om mer än en personlig skyddsutrustning används, går de då att kombinera utan att skyddet försämras?
- Vilken prestanda krävs på utrustningen?
- Är utrustningen anpassad till den individ som ska använda utrustningen?

Personlig skyddsutrustning är avsedd för personligt bruk och bör bara i undantagsfall användas av flera. Utrustning som kan användas av flera är till exempel varselvästar.

Personlig skyddsutrustning ska vara individuellt anpassad. Extra viktigt är det att tätsittande andningsskydd är individuellt utprovad och att en individuell täthetsprovning gjorts, exempelvis portacountmätning. Det kan innebära att olika personer inte kan använda samma typ eller modell av personlig skyddsutrustning, utan arbetsgivaren behöver erbjuda olika alternativ till arbetstagarna.

Vilka krav ska man ställa när man köper personlig skyddsutrustning?

All personlig skyddsutrustning ska vara CE-märkt, och för följande personliga skyddsutrustningar fyrsiffrigt nummer CEXXXX:

- Fallskydd.
- Hörselskydd
- Andningsskydd och dykapparater.
- Skyddskläder, skyddsskor och skyddshandskar mot kemikalier.
- Skydd mot värme motsvarande en lufttemperatur på $>100^{\circ}\text{C}$.
- Skydd mot kyla motsvarande en lufttemperatur på $<-50^{\circ}\text{C}$.
- Skydd mot elektriska risker på $>50\text{ V}$ växelström eller $>75\text{ V}$ likström.
- Flytvästar

Skyddskläder och skyddshandskar ska även vara märkta med ett piktogram som anger vad de skyddar mot eller vilken miljö de är lämpliga att användas i.

Piktogram för varje typ av risk

Skyddskläder och skyddshandskar som skyddar mot flera risker ska ha ett piktogram för varje typ av risk. Exempelvis ska skyddskläder mot kemikalier som även skyddar mot statisk uppladdning vara märkt med två piktogram, ett för skydd mot kemikalier och ett för skydd mot statisk uppladdning.

Exempel på piktogram som kan förekomma är:

Skydd mot mekaniska risker.

Skydd mot kemiska risker, tre eller fler kemikalier.

Skydd mot kyla.

Skydd mot motor- eller kedjesåg.

Skydd mot skärande risker.

Skydd för brandmän.

Skydd mot hetta och flamma.

Skydd mot joniserande strålning.

Skydd mot svetsarbete.

Skydd mot statisk electricitet.

Skydd mot radioaktiv kontaminering.

Skyddsutrustning med hög synbarhet (varselkläder).

Skydd mot mikrobiologiska risker.

Bruksanvisning

Det ska finnas en bruksanvisning på svenska som följer med utrustningen. Bruksanvisningen ska innehålla uppgifter om:

- Tillverkarens namn och adress.
- Vad den personliga skyddsutrustningen ska skydda mot och vilken skyddsnivå utrustningen har.
- Modell eller beteckning.
- Förklaring av alla märkningar och angivna skyddsnivåer.
- Information om faktorer som kan påverka utrustningens livslängd eller skyddande egenskaper.
- Underhåll och reparation.
- Förvaring.

Bruksanvisningen är en väsentlig del av den personliga skyddsutrustningen och det är viktigt att läsa igenom den innan utrustningen används.

Regler och information om personlig skyddsutrustning

- Användning av personlig skyddsutrustning, AFS 2001:3
- Akta händerna – välj rätt skyddshandskar mot kemikalier, ADI 549
- Buller och hörselskydd, ADI 344

Fler exemplar av broschyren beställs från:
Arbetsmiljöverket, 112 79 Stockholm
Telefon 010-730 90 00
E-post: arbetsmiljoverket@av.se

Beställningsnummer ADI 489

av.se

Vår vision: Alla vill och kan skapa en bra arbetsmiljö

